ПОСЛЕДИЧНЕ РЕЧЕНИЦЕ

Подвучена је једна зависна реченица. Одговори на питање испод ње.

Говорила је тако тихо да ништа нисмо чули.

Која је главна реченица, а која зависна? _____

Шта је последица радње исказане у главној реченици? _____

Зависне реченице које означавају последицу вршења радње из оне главне називају се **последичне реченице**.

Ево неколико примера последичних реченица.

Задатак је био тако лак да смо га одмах решили.

Драган је био толико брз да нико није могао да га стигне.

Да Винчи је био такав таленат да му није било равна.

Пало је толико снега да је саобраћај у колапсу.

Који везник запажаш на почетку подвучених реченица? _____

Обележје ових реченица најчешће је везник **да** (ређе **те**), а у главној реченици се увек подразумева његов корелатив. Тај корелатив су обично прилози **тако**, **толико** или заменице **такав**, **толики** и њихови облици у разним падежима, бројевима и родовима.

Последичне реченице имају функцију **последичне допуне** – оне су резултат, последица радње исказане у главној реченици.

Поред датих примера напиши да ли су подвучене реченице узрочне или последичне.

Толико је популарна да сви знају за њу.

Сви знају за њу јер је веома популарна.

Ништа се није видело јер је магла била веома густа.

Магла је била тако густа да се ништа није видело.

Обрати пажњу на то да не мешаш ПОСЛЕДИЧНЕ ЗАВИСНЕ реченице са оним реченицама које су НЕЗАВИСНЕ ЗАКЉУЧНЕ и почињу везничким изразом **тако да**.

Ако везнички израз **тако да** можемо заменити везницима **те** или **па** → закључна независна:

Марко врло лепо црта, тако да му се сви диве. = Марко врло лепо црта, па му се сви диве.

Ако везнички израз **тако...да** НЕ можемо заменити везницима **те**/**па** → последична зависна:

Марко тако лепо црта, да му се сви диве.

Последичне реченице увек стоје **иза главне реченице**, због чега се готово никад **не одвајају запетом**, а корелатив је редовно **одвојен** од везника ДА.[1]

Уместо корелатива **тако / толико** користи се емфатички и фразеологизам **до те мере**:

Ова ташна је до те мере скупа да је нећу купити!

Из ових реченица су настали још неки фразеологизми, такође емфатички: **да полудиш**, **да умреш**, **да не поверујеш**, **да прсте полижеш**...

Торта је била прсте да полижеш!

(→ Торта је била толико укусна да пожелиш прсте да полижеш.)

Филм је да умреш од смеха!

(→ Филм је толико смешан да можеш да умреш од смеха гледајући га.)

Ситуација је глупа да не поверујеш!

(→ Ситуација је толико глупа да не можеш веровати шта се дешава.)

Ово је да полудиш!

(→ Ово зло је добило толике пропорције да ћу полудети од њега.)

[1] Изузетак су реченице у којим се главна реченица емфатички и имплицитно дуплира: „Тенис је код нас био врло популаран, толико да су улице биле празне кад је играо Ђоковић. = „Тенис је код нас био врло популаран; штавише, тенис је код нас био толико популаран да су улице биле празне кад је играо Ђоковић.“